

Kjak

Heri Mohr

Psykiatrisk hjálp

Sjónvarpið hevur í hesum døgum greitt frá og víst Føroya fólki, at psykiatriska deildin á Landssjúkrahúsinum er figgjarliga so niður-undirkomin, at tað má ræða fólk. Hetta er óhugnaligt. Í roynd og veru hava ung fólk við psykiskum trupulleikum í longri tíð als ikki fingið hjálp ella viðgerð. Prátið millum ábyrgdarfólk á deildini og sjónvarpið gav okkum eina kenslu av, at øll høvdu givið skarvin yvir. Tann deprimerandi, symboliserandi myndin við tómum akslatrøðum á psykiatrisku deildini varð víst á skerminum aftur og aftur.

Í samrøðuni við landsstýrismannin við heilsu-málum kom fram, at vit ikki kunnu rokna við, at stórvegis verður bøtt um hesa syndarligu støðu orsakað av peninganeyð. Hann skuldi royna at finna onkrar hissini milliónir. Eg má endurtaka: hetta er veruliga óhugnaligt! Sum eina allegori kunnu vit ímynda okkum, at bíðitíðin til eitt nú ambulanta- og ella røntgenviðgerð av politiskum orsökum – eins og á psykiatrisku deildini – verð-

ur tvey ár ella eftir umstøðunum.

Fyrst, og áðrenn relevantir spurningar verða settir: John Johannessen, til lukku og blíðan byr og alt tað besta í tínum høga, kravmikla landsstýrismannastarvi.

Við støði í tí, sum okkara almenna sjónvarp spurdi og kanska serliga ikki spurdi landsstýrismannin, loyvi eg mær við hesum at seta landstýrismanninum fylgjandi spurningar:

– Er psykiatriska deildin, millum manna kallað Stats-hospitalið, sambært galdandi lóg ikki figgjað 100% av ríkiskassanum?

– Er tað ikki satt, at 117 milliónir í ríkiskassablokkinum eru oyramerkar til:

- »Færøernes Specialskole
- Klienter under ekstern forsorg
- Aflastnings- og fritidshjemmet i Tórshavn
- Institutionsophold for færøske klienter i Danmark
- Rejser for klienter og pårørende (forsorgsydelse)
- Vikar for medarbejder med uddannelse

- (forsorgsydelse)
- Åndssvageforsorgen
 - Anlægsudgifter, særfor-sorg
 - Alderdoms- og pleje-hjem«?

– Er tað ikki satt, at landsstýrið tann 1. januar 2002 bant fyri allari dagføring av figgingini til psykiatrisku deild galdandi í 5 ár, og at

okkara landi – hóast lógarstøðið er í lagi – framhaldandi ikki verða vird, vard og hjálpt, tí landskassanum í ólukku mát manglar júst tann peningin, sum við sama lógarstøði er játtaður og ætlaður til psykiatriska hjálp, men innistongdur, niðurbundin?

Vónandi svarar landsstýrismaðurin mær og teim-

John Johannessen, ætlar tú tær at fáa hesi óskiljandi og púra órímiligu figgjarviðurskifti aftur í rætt lag?

landsstýrið ongantíð hevur givið ríkisstjórnini boð um at seta niðurbindingina úr gildi?

Harra landsstýrismaður John Johannessen: ætlar tú tær, her og nú, at fáa hesi óskiljandi og púra órímiligu figgjarviðurskifti aftur í rætt lag við støði í galdandi lóggávu?

Ella: skulu tey veikastu í

um óivað mongu spyrjandi við ella uttan psykiatriskum trupulleikum. Svar við ongari avkláring í figgjar-spurninginum, sum her er umrøddur, kann ikki loysa vandamál hjá teimum óvarðu, óhjálptu og avvarðandi.

Sjørður Skaale

Kringvarpið spælir við eld

Í gjár sendi KVF lýsarum eitt bræv sum sýnir, at tann almenni stovnurin ikki kennir sær hógv á lýsingarmarknaðinum. Tað kann raka stovnin sjálvan

Kringvarpið skal hava loyvi til at senda lýsingar. Tað hevur týdning fyri Kringvarpið, lýsasar, lýsingarstovur - og harvið fyri búskapin allan. At bannað lýsingum í KVF hevði havt við sær, at føroyska BTÚ minkaði.

Men almenna Kringvarpið má kenna sær hógv á hesum marknaði. Tað kappast ímóti fyrítøkum, sum ongum øðrum liva av enn lýsingum.

Tí tók eg tað fram á tingi, tá Kringvarpið herfyri royndi at fáa í lag samstarv við lýsingarfyrítøkur, sum skuldu framleiða stuttar, bíligar lýsingar, "fyri at gera atgongdina til Kringvarpið lættari fyri teir smáu lýsararnar", sum tikið varð til.

Mítt endamál var fyrst og fremst at gera vart við, at KVF má umsita sín rætt at senda lýsingar við ábyrgd. Havast má í huga,

kom á málið, fór at fáa KVF at steðga á og hugsa seg um.

So var ikki. Í gjár, mikudagin, fór eitt skriv undir heitinum "LøttLýsing" út til lýsasar, við lokkandi tilbøðum um stuttar, bíligar lýsingar í Kringvarpinum.

Kann skaða kringvarpið

Hóast kringvarpsgjaldið verður kravt inn á púra skeivan og órættvísan hátt, so fáa vit ikki so lítið fyri pengarnar. Alt kundi verið betri, men í KVF eru nógvar góðar sendingar, sum illa høvdu kunnað verið framleiddar á privatum grundarlag.

KVF hevur eina upplýsandi og savnandi funktión, og hon skal varðveitast og styrkjast.

Men tað er eingin sjálffylgja at hava eitt alment Kringvarp. Og tað eru støð-

So Kringvarpið átti at kent sær hógv. Ikki minst fyri sína egnu skyld

at talan er um ein sterkan almennan stovn, sum kemur inn á ein marknað, har privatar fyrítøkur hvønn dag stríðast fyri at yvirliva. Og tað er altso stórir munur á at hýsa lýsingum og so aktivt at royna at dustsúgva marknaðin.

Landsstýriskvinnan segði tá, at hon einki fer at gera fyrr enn Fjølmiðlakommissjónin kemur við sínum tilmæli í summar.

Feiri mundu kortini vóna, at bara tað at fokus

ugt fleiri sum tala fyri at avtaka ella skerja stovnin.

Tá Kringvarpið nú fer inn í kappingina um teir smáu lýsararnar, so fáa hesi eitt argument afturat. Og tað er eitt gott argument! Tí hendan atferð hjá Kringvarpinum kann raka illa sperdar privatar miðlafyrítøkur meint. Og teimum hevur samfelagið sanniliga eisini brúkt fyri.

So Kringvarpið átti at kent sær hógv. Ikki minst fyri sína egnu skyld.

Zakarias Wang

Møguleikin er her!

Núerein nýggj veljarakanning almannakunngjörd. Hon er sjálvandi eins óálítandi sum allar aðrar veljarakanningar, men eitt er vert at leggja til merkis:

Teir flokkar, sum í 1946 samtyktu, at Føroya fólk skuldi spyrjast um støðu sína til heimastýrisskipan ella loysing, og sum síðani settu ta skipan í verk, sum fólk ið hevði vrakað, eru nú í minniluta.

Tað er einki serligt nýtt í hesum, tí tað hevur verið støðan nú í fleiri ár. Hetta er eitt prógv um, at tað er rætt sum teir siga í Sveis, har fólkaatkvøður eru vanligar. Ofta koma úrslitini illa við hjá tingmeirilutunum, men stjórnámálemenn har eru samdir um, at fólksins avgerðir sum frá líður vísa seg at vera rættar.

Tað er hetta, sum nú er hent í Føroyum. Føroyingar

halda, at tað er skeivt av okkum ikki at seta fólkaatkvøðuna í verk.

Kann hetta fáa nakrar avleiðingar fyri tað, sum fer at henda eftir komandi val?

Sjálvandi fer tað tað.

Tað, sum tá hendur, verður eftir øllum at døma, at tann løgtingsmeiriluti, sum heldur at vit skulu lýða fólksins vilja, so sum hann vísti seg á fólkaatkvøðuni 1946, tekur seg um reiggj og